

মৈতৈশিংদা মতিক ময়াই হাপকৎপীবা মথৌ তাই

শাংলবা চহী ৪০ রোম মণিপুৰদা তংদু লৈতাদৰা কীভম অমা লৈৱৰ্ক্লি। মহৌশাগা য়েংনবদা হৌখিবা চহী ২/৩ কীভম খৱা ফগৎলকপা মাল্লবসু পুৱিঞ্চ লৈতাদৰগা লোয়ননা তস্তা ঙমদৰা মওং অমদি অদুমক উৰা ফংলি। তোঙান-তোঙানৰা ৰাথোক-লাছৌকশিংগী হৌৱকফম মৰু খঙদেৱ্লগা মওং মৱিল তানা ৱাৱেইশিন পুৱক্লবা হোৎনদৰগী খুদমনি।

মণিপুৰদা তোঙান তোঙানৰা ফুৰুপ ৩০ হেৱা খুন্দামিৱািৱ। মুসলিম (মৈতৈ পাঙল), মীশিং য়াস্তা মৈতৈ অমসুং নোংমা-নোংমগী মশীং হেনগৎলক্লিবা মীতোপ মীয়ানচাশিং অসিনচিংবা কয়া-কয়ানি। কুমজা ১৮৯১ দা ষ্টেট অসিনা ৰুটিশ লৈঙাক্কী মখা পোন্দ্ৰিঙৈদা নিংথৌ পানৰা নিংতস্তা লৈবাক অমা ওইৱম্মী। কুমজা ১৯৪৭ কী ওগষ্টতা নিংতস্তা ফংলৰা মতুংদসু নিংখৌগী লৈঙাক মখাদা মীখল তৌদুনা খনৰা ষ্টেট এসেমৱ্লি অমগা লোয়ননা মনীং-মখা তস্তা লৈৱকই। হায়ৰিৰা মতম অদুদা তোঙান তোঙনৰা ফুৰুপচাশিং অমগা-অমগা নুংশিননা ঈং-তপ্পা মওংদা হিংমিলৱকই।

কুমজা ১৯৪৯ দা ইন্দিয়াগী কীৰামুংদা তিল্লবদগী মনীং-মখা তস্তা মাঙখিৰগা লোয়ননা পাৰ্ট সী ষ্টেট অমা ওইখি। তুংদা কুমজা ১৯৭২ দা ইন্দিয়ন য়ুনিয়ন মনুংদা ষ্টেটহুদ ফংখি। ইন্দিয়াদা তিল্লৱৰা মতুংদদি ষ্টেট অসিগী মীওইশিং সেদুৱা ট্ৰাইব, সেদুৱাল কাষ্ট অমসুং জেনৱেল হায়দুনা কাঙলুপ অহম থোৱ্ৰা খায়দোকখি। মদুগী মতুং তাৱকপদা মৰু ওইনা চিংগী দিষ্ট্ৰিক্টশিংদা খুন্দাৱিৰা ট্ৰাইবেল মীয়াম্ৰা লমগী মপু ওইৰা, থবক চঙৰা, মঠৈ-মশীন তস্তা অমদি অতৈ চাওখৎ খৌৱাং কয়াদা ঙাক্ৰৌ অমা ফংদুনা লাকখি। নাকল অমৰোমদা মীশিং য়াস্তা মৈতৈশিংদি মঠৈ-মশীা, শেনমিংলোন অমদি চংনৰী-নাংনচিংৰা হীৱম কয়াদা ট্ৰাইবেলশিংগা মাৱৱবসু জেনৱেল কেটগোৱিৰা

তিনখি। মদুনা মৱম ওইৱগা খুৰু দামিন্নিৰিৰা ফুৰুপ মশেলগী মৱন্তা মীচঙ-মীখায় নাইৰা মওংদা পল অমা খাজিনখি। ট্ৰাইবেল ফুৰুপকী মীওইশিংনা থবক চঙৰা, মঠৈ তল্পবগী মিং চনৰা, তোঙান তোঙানৰা চাওখৎ খৌৱাং অমদি শেনমিংলোনগী মতাংদা ৱিজাৰ্ডেসন পীদুনা খুদোংচাৰা কয়া ফংলবসু চপ মান্নৰা থান্তা লৈৱিৰা মৈতৈশিংদি খুমাঙ চাওশিনস্তৰা ইন্দি দয়াগী ময়োল-লমদমদা লৈৱিৰা মীওইশিংগা অথোই-অহেন তাম্ৰবদি কৱিগুস্তা অমন্তা ফংদৰগী কীভমদা লৈৱি। পনৰা য়াবদি, মণিপুৱনা নিংতস্তা ফংবগী মতম অদুৱাইদা শুপুগী কোলেজ অমখক (দি এম কোলেজ) ষ্টেট অসিদা লৈৱম্মী। মতমদুদা মণিপুৱগী মেক্ৰিক পাস তৌৱৰা মীগী মশীং খুৎ থেভু্ননা পাবা য়াৱম্মী।

মতমদুদা ইন্দিয়াগী ময়োল লমদমদি অঙকপা ফংনা খুমাঙ চাওশিনস্ত্ৰে। মালেমগী অহানৰা য়ুনিভৰ্চিটি (নলান্দা য়ুনিভৰ্চিটি) লিংখৎখিৰা ময়োন লমদমগী মীওইশিংগা লম্বা পাবদা মৈতৈশিংগী মৱায়বক কৱি ওইগদগে হায়বদু ইৱায় লায়না খঙৰা যাৱে।

মতৌ অসুম্ৰা মান্নৰা ফিদ্দা ফংদবদগী মীশিং য়ান্লে হায়ৰিৰা মৈতৈশিং

P. DHANAKUMAR (Retd. IPS)
Former Chairman, Board of Secondary Education, Manipur (BOSEM)

লোয়ননা মৈতৈ খুন্নাইলগী হিন্দু লাহীনা শিথৱকপগী মৰু ওইৰা মৱম। ঙসি ঙসিমক মণিপুৱদা কাঙলুপকী উংখৎনৰা কীভম অমা লাকপগা লোয়ননা মৈতৈ অমদি ট্ৰাইবেলশিংগী মৱন্তা নাকপাক তাম্ৰবগী কীভমদা লৈৱি। চিংদা খুন্দাৱিৰা কাঙলুপশিনা কৱিসু লৈতৰা মৱম মচা অমগীসু বন্দ অমদি ইকনমিক ব্লোকেদ তোয়না কৌৱকপদগী তস্পাভ্ৰা খুন্দাৱিৰা

পাস্হেইবী লাংপা

— ডা. খৌনাওজম ৰুহিচান্দ —

দুৰ্গা পূজাগী মতৌগুম্ৰা খুন-লৈকায় খুদিংদা পাছ্হেইবী ইৱাংপা অসি লমদম অসিদা হান্না চংনৱমদ্ৰবসু ঙসিদি মৈতৈ ঐথোয়গী ইনাং হিংগৎ ঈহৌদা য়ান্না অকনৰা ইনোং অমা পীৰা ঙম্বা চংনৰী অমা ওইৱৰুৱনিনা মীয়াম্ৰসু য়ান্না পামখংনৱৰ্ক্লি। মীৱম লাই ওইৱিৰা দুৰ্গা ইমাবু পূজা তৌবগী মহন্তা লমদমসিৰু কোনবীৱিৰা লানগী লাইৱেন্দ্ৰী ইমা পাছ্হেইবীবু ঈৱাং খৌনি তৌবনা ইৱমদমসিগী লৈহাওগা হেৱা চুনবনা মৱম ওইদুনা চহী খুদিংগী খুন-লৈকায় খুদিংদা লাইৱেন্দ্ৰীসিৰু খৌগল তৌনবগী চাং য়ান্না হেনগৎলক্লি। মতমগী খোঙলৈ মতুং ইমা মতম অমদা মীয়াম্ৰা য়ান্না পান্নৱৱা য়াওশঙগী শেল খায়ৰা, শেল মুনৰা, অবেৰ তৈনৰা, পেচকাৱি কাপ্পৰা কয়াদু ঙসিদি য়াওশঙ স্পোৰ্টস ফেষ্টিভেলনা মছং শিনস্ত্ৰে। বিশ্বকৰ্ম্ম পূজাগী মহন্তা লাইনিংথৌ পিশাতাও ঈৱাং খৌনিবনা তপ্পা তপ্পা মছং শিনজিল্লক্লি। লক্ষ্মী পূজা তোকথোৱ্ৰাগা ইমোইনু ইমা খুৰুশ্বনা হেৱা পান্নৱৰ্ক্লি। শৰ্ম্মতি পূজাদি পুংমুং মুংখিৰগা চপ মান্নৱে হায়ৰা যাৱে। অসুম্ৰা হোংলক্লিৰা মতমগী খোঙচং অসি ঐথোয় পূশ্বনা তৱাই তৱাইনা হেক লৌবসু চুমলোই।

অচুম্বা মাইওন্দা, খুন্নাইগী চাওখৎনৰা, ঈং-তপ্পা, তংদু লৈতানা লেমিন্নবৰা মিৎয়েংদা অওনবশিং অসি মাইওন চুমদৰা য়াৱোই।

এদিটৱদা থাৱকপা চিঠি/ৰাকৎ/মীয়ামগী খোল্লাউ/পাউদম অমসুং অতৈ-অতৈ

অদোমগীসু মতম লাকখিনি

ইকায়খুম্ৰজৰিৰা এডিটৱ,

মালেমসিদা লৈৱিৰা মীওইৰা কৌৰা ফুৰুপসিনা মানা মানা পামজৰা লাইনীং-লাইশোন নিাংনৱবসু/চংনৱবসু অমতা ওইনা থাজনৱিৰসি লাইদি অমতনি, অনী শুদে হায়বসিনি। অহলদগীনা লৌশিং পুঙ্কক লৈৱৰা অঙাং ফাওবনা চুমই হায়না অদুমক হায়ৱৰুগদবনি। অমখন্ত্ৰং লৈৰা লাইদা মীভুম ময়াম অমা শাৱগা মানা মানা পান্না মমিং থোন্দুনা ইৱাংচৰা কনা কনাসু কৱিসু হায়নদনা অদুমক অপাম অপান্শ্বদা নিাংনৱিৰসিনি। থৰত্তি শুনিংদনা লাই নীংৰা পান্নৰা, চৱা হেনগদবতনি। লাইশু নিাংগদবনি। লাই নীংনা নীংনা থবকসু শুগদবনি। মসিদা লাই ইবুংঙো মহাৱা ৱাৱৌদুনা মঙলান্দা লাক্ৰুনা কৈদৌনুংদা হায়ৱৰুৱোইদবনি। খোংবীদগী হৌৱগা চিখা নাস্থৰা তৌদনা লাই ময়াম অমা নীংগনি খল্লৰা মমৈদা শোয়দনমক্কী অঙাওৰা মপান থোক্তুনা কৈথেল অচৌৰা নমদনা তাদৌৱিৰনি।

মীয়াম মৱন্তগী তোখায়না তাৰা পান্নৰা মমৈখংদা অশোয়ৰা মী হায়বদু নমদনা ওইদৌৱিৰনি। চংনৰী ঙাক্ৰবৰা চংনৰীগী ৰাংমদা লৈৱগনি খল্লিৰা মীয়ামগা নঙগা, ঈশিংগা থাউগা তিন্নৰা য়াদবগুম শোয়দ্ৰবনি। মীওইৰা অমা ওইনা পোৱুৱদি নোংমদি শোয়দনা শিগদবনি। মসিমক ওইদুনসু অৰাৰা কয়া নুঙাইৰা কয়া শোয়দনমক্কী থেংনগদবদা কিদুনা চেজৰা, নাইথুদনা লৈৱৰা, মীকিথি হায়ৰা মীওইদু ওইৱগদবনি। অৰাৰা ওইগেৱা? নুংঙাইৰা ওইগেৱা? অনীমক কৱিসু নাচুংদনা থেংনগনি খল্লৰা অনীমক্কী কৱস্তা মহাউনো? হকথেংননা থেংনৱগদবনি।

হিংলিৰা মীওইবনা কৱিগুস্তা থবক অমা তৌবদা তৌগদৌৱিৰা থবজু মাই পাক্ৰদৌৱিত্ৰা? নংত্ৰগা পাৱ্ৰোইদৌৱিত্ৰা? মাঙজৌননা খস্থৰৰা মাই পাকপনা নমদনা শোয়দনা মঙ্গল ওইৱদবনি। মৈ চাকপদা, চাক্লিৰা মফমদু কন্মবগীদমক হাথু-হাথু অফিং-অফাই বালটিন্দা ঈশিং শোক্তুনা পুৱকপা মসিগুম্ৰা থবক খুদিংমক্তা তৌৱৰা য়াৰা নভে। অশোনবসু অকনবসু পোৱুৱদি শিৰা শোয়দ্ৰবনি। মসি খল্লিৰা মঠৈ মীগী ফন্তনৰা তৌগে খল্লৱোইদবনি।

শিৱৰা মতুংদা মহাক্ৰা পুগদৌৱিৰসি কৱিনো? কৱিগুস্তা অমতা পুৰা যাৱৱোই। থৱায় য়াওদ্ৰৰা হকচাংনা তৌহৌগদৌৱিৰা হায়ববু খুংতুম তাদুনা লাক্ৰগা খুৰাক তিংথোক্তুনা লৈহৌগদৌৱিৰা থৱায় য়াওদ্ৰৰা হকচাং হন্দক মপোন্ধী ওইনা থৱায় মাগা পুনশ্লিৰা য়াদনা তোঙান তোঙান লৈদৌৱবনি। শিৱগা লোইৱৰা মীওইৰা মপোক্তা কৱিগীদমক নুশ্লিৱনদ্ৰিৰা, কৱিগীদমক ওইত্ৰৰা থিৱিৰা, কৱিগীদমক মীহৌৰা য়াওৱিৰা... খল্ল খল্লৱগা তোংজবনা কৱিনো? কান্নবনা কৱিনো? মসিৰু খনৰা ঙল্লৰা অদুগুস্তা মহাক অদু মীওইৰা কাঙলুপ্ৰা শোয়দনা নুংশিদে হায়বদি হায়ৱৱোইদবনি।

মীনা মীৰু নুংশিদৰা, মানা মানা তৌকৱিৰা থবক অদুনা অদুমক ওইজবনি। মসি কনানা কনাসু ইনশিল্লুৰা নভে। মী। মী। মীদগী হেৱা

ফৰা মীদগী হেৱা ফন্তৰা কদায়দা, কৱস্তা মফমদা লৈৱিৰগে?

লান তৌনৱে তাইবঙ মী ঙাক্ৰা, কনাগুম্ৰা কনাগুম্ৰী খুনেক্তা জঙ্গলদা লৈৰা শাহিং-ঙাইং চাৰা মপাঙ্গল লৈৰা থৱায় পানৰা অমন্তসু য়াওদবনি। মীওইবসিনা কৱিগীদমক নাকপাক-নাকপাক তানদুনা অকন-অৱিং শিংনদুনা মৱাল লৈজদ্ৰৰা মীওই কয়া হাংতোকপীৰা মসিগী ফংফম থোকপা চৈৱাক ফংলোই হায়নীংঙাই লৈতে।

ফজৰা শক, ফজৰা ফিৱোল, লন-খুম ময়াম থৰায়গা হকচাংগা

তিমৱিঙৈ, নুংশি চান্না লেমিন্নৱিঙৈদা ঐগীনি, মীগীনি খল্লবসু, খল্লৱিৰা ময়ামদু অৱেশ্বদা তাদৌৱিৰনি। হিংলিঙৈদা মীফংতা ওইগদৌবগী শৰুক মীয়ামনা নুংশিৰা, মীয়ামগীদমক খনৰা মীশক অমা ওইবদা শোয়দনমক্কী মীয়ান্না পান্নবদগী মীছং অমা ওইৰা তস্তা ঙম্বা নভে। লাইবক্তবু থন্মাল চান্মানিপান শাংলৰা, ঐথোয় মীয়াম হুপ্ৰা লেপকদৌৱিৰনি। মালেমসিদা লৈৱিৰা ফুৰুপ মশীং কয়ানো? মসিৰু হায়ৰা ঙমদৰাৰ মীওই অতাঙবনি। অসুক য়ামস্তৰা ফুৰুপ অমতা ওইনা

মৈতৈশিং খুদোংচাদৰা কয়া মায়েৰুৱগী কীভমদা লৈৱি। খোয়শাওনৰা পোকহনৰা য়াৰা মওংদা চখৱকপা থৌওং, পীৱকপা ইঙ্গিং, লাউৱকপা খোল্লাও অমদি পায়খংলকপা থবক খৌৱম কয়াদা মৈতৈশিংনা তঙাইফন্দা খাঙদুনা লৈবগী কীভমদা লাক্ৰে হায়বদা হায়মনৰা থোৱুৱোই। খুদম অমত্তং লৌখংলবদা কুমজা ২০১৫ দা ষ্ট্ৰিক্ৰিং তৌৱস্তা কস্মান্দো কাঙৰু অমগা লুই-ঙাইনি য়াওৰা লাকখিৰা নাগা ষ্টুদ্েন্টস ফে্দৱেসন (এন এস এফ) গী তোলন্ি ট্ৰাৱ খৱগা নিংঙাই শংদানখি হায়বগীদমক এন এস এফনা মৈতৈশিংগী গাড়ী অমন্তা নাগা তাৰা মফমদা চত্ত্ৰশ্দনৰা খৌৱাং লৌখৎখি।

ট্ৰাইবেলশিংবু কৰ্কাটিট্ৰাসননা মপুং ফনা ঙাক্ৰৌ পীদুনা খুদোংচাৰা কয়া ফংহল্লগা মৈতৈশিংবুনা মশানা থোকপা হিংজৱসু হায়বগী মওংদা থাদোক্ৰগা লমদমসিদা খুন্দামিৱিৰা কাঙলুপ মশেল নুংশি-চান্ননা লৈমিন্নহম্বৰা হোংনৱবদি অৱেশ্বা তাদুনা তেজ্জনি। লৈবাক অমবু ঈং-চিক্ৰা অমদি মৱা তপ্পা পানগে হায়ৱবদি খুন্দামিৱিৰা ফুৰুপ খুদিংমক্তা মান্নৰা মিৎয়েং য়েংবগা লোয়ননা চপ মান্নৰা মওংদা চাওখৎহয়ৰা হোংনফম থোকই।

ট্ৰাইবেলশিংবু কৰ্কাটিট্ৰাসনা ঙাক্ৰৌ পীবৰী মথৌ তাবগুম মৈতৈশিংসু চপ মান্নৰা মওংদা খুদোংচাৰা ফংহনগদবনি। মৱমদি মৈতৈশিংনা হৌজিক ময়োল লমদমগী ইন্দিয়নশিংগা লম্বা পাবা গুস্তগী কীভম লৈত্ৰি।

মৈতৈশিংদা মতিক ময়াই হাপকৎপীবগা লোয়ননা এদমিনিষ্ট্ৰেসন পায়বদা তোঙান তোঙানৰা কাঙলুপশিংগী মৱন্তা খল মান্নদ্বিৰসি কোকহস্ত্ৰিৰমখৈদি মণিপুৱদা ঈং-তপ্পা, নুংশি-চান্ননা হিংমিলৱা ৱানা থোক্তনি। ঙাইহাক্কী মওং মালহম্বৰা পঙহায় হায়জিনবৰী মহুংতা হীৱম অসিদা অখম্বাৰ মিৎয়েং থল্লগা পুকচেল শেংনা থবক পায়খৎপা মথৌ তাৱক্ৰে।**☞**

লাই হৱাউবগী কাঙলোন্দা পংতৌদা তৌশিল্লৱকপগী মওং মতৌ কয়া অমা উৰা ফংলক্লিৰসি ঐথোয় মতম চানা নৈনহৌদৰা য়াৱোই, চুমথোৱ্ৰাৰা হোংনহৌদৰা য়াৱোই। ইমা পাছ্হেইবী লাংপদবু ওজা অমাইৰা, পেনা অশৈৰা অমদি ইমা মাইবীশিংনা লোইনা য়াওশন্দি দুনা উমংলাই লাইবুংদা লাই হৱাউবদা তৌবগুম্ৰা চপ চানা লাই ইকৌখৎপা, হকচাং শাবগী জগোয়-ঈশৈশিং, তাঙ্ম্বুল-নুৱাবীগী, লাইনিংখৌনচিংৰা কয়া তোৰা য়াই-য়াদেসু খঙদনা মানা মানা থোকপা কয়া পংতৌদা তৌশিল্লৱক্লি বসি কনানা য়েংশিনবীগদগে? লৈৰাক্কী ওইৰা ইনাংকী

লূপশিংনা শোমদদি মিৎয়েং অমন্তা চঙৰা উজদবসি য়ান্না নুংঙাইজদে।

উমংলাই হৱাউবুংদা পংতৌদা তৌশিল্লি হায়দুনা কন্মা থিংলিৰা তৌহৈদবশিংদু পাছ্হেইবী ঈৱাংফমদা অমুক তৌশিল্লক্লিৰসি ইনাং হিংগৎপগী ঈইনোনা ফনা কল্লবসু মীপুম খুদিংমক্ৰা শুম য়েংদুনা লৈথোক্ত্ৰি।

লাইগী ওইৰা কাঙলোন্দুগী ৱাংমদা খৌগল তৌৱবদি য়াইফ খৌজাল ফংবদি লায়ৱদনা ইমাগী অখাৰা মিৎয়েং ফংবদি শোইৱোই। মতম চঙনা অমদি শেল য়ান্না তিংনা হোংনজৱিৰা কয়াসিগী মহয়দু লাইগী কাঙলোনশিং থুগাইবদুৱা নংত্ৰগা মৈতৈগী নাং, চংনৰী অমদি খুন্নাইগী শক্তমদা মৱীং মৰাংৰা কয়া পোকহনবদুৱা হায়নসু মীয়ান্না হংনদৰা নভে।

উমংলাই হৱাউৰা হায়বসি কৱিনো, মসিগী কাঙলোনশিংসি কৱস্তা মফম মতমদা মতৌ কৱন্ম্ৰা পাঙথোক্ৰদগে হায়ৰা নিংখিনা খঙলৰা মাইৰা, মাইবী, পেনা থোংবশিং মখোয় মখোয়গী শেল তাম্ববখন্ত্ৰগী মওংদা লাইগী চংনৰীবু খোদ্দাওনৱিৰসি য়ান্না লাইবক থিৰনি। উমংলাই হৱাউনবগী মতম নভবনা শেল থোকফম কয়া লৈত্ৰবনিনা পাছ্হেইবী লাংফমদা ওইনা মতম খৱা চাভাৱগে হায়বগী মতৌগুম্ৰা চখৱকপগী মওং অমা উৱিক্লিৰসি পাছ্হেইবী ঈৱাংপগী ঈইহৌসিদা হেৱা থৱায় হাক্কীৱিৰা লূপশিংনা মিৎয়েং চঙহৌদ্ৰবদি ঈনাং কল্লৰা থোকখিবদু ঈনাং মুথংনৰা খোঙচভা ওইনা লান্না খোঙ থাঙজিনস্ত্ৰগনি হায়না খঙৈ।**☞**

পুনশ্লিৰৰা হোংনবদা ঙমগনি হায়না চোঙথোৱক্ৰদৌৱিৰা কনানা ওইদৌৱি? নোংমা নংত্ৰগা নোংমদি লুচিংপুৱেল মহাভু থোৱকখিদৌৱি? মতমদু কৈদৌঙৈ ওইদৌৱিৰা? কনা অমন্তা হায়ৰা ঙল্লৱোই।

অদোমগী - হেমজিৎ ইৱোৱা, খুৱাই লাইৱাংৰা মমাঙ, ইম্ফাল

অপেন-পেন্দা

ইকায়খুম্ৰজৰিৰা এডিটৱ,

হৌজিক মণিপুৱগী লৈৱিৰা সিচুয়েসন ত্ৰেন অসিদা য়েংউৱগদি লাক্ৰদৌৱিৰা মণিপুৱগী ১১ শুৰা জেনৱেল ইলেক্তন অসিদা বি জে পিনা য়ান্না চাউনা মায় পাক্ৰভ্ৰা খঙৈ। মণিপুৱগী মফম খুদিংমক্তা কোংত্ৰেসনা চহী ১৫ লৈঙাক পায়ৱকপসিদা পেন্দবৰা কয়ামৰুম য়াওৱকপা, লৈৱকপা থেংনৱে-উনৱে। সি এম ওইবিৱিৰা মহাক মশামক্কী কেন্দ্ৰ খৌবালদসু য়াওৱক্ৰে। হোয়, হুম্মী পেন্দৰা লৈৰা তাবনি। মসিদি অমনা পায়ৱবসু, অমনা পায়ৱবসু অদুম থোক্তনি। অদুবু পেনবগা পেন্দবগা য়েংনৱকপদা পেন্দবৰনা থৱখিং হেনমনলক্লভ্ৰা খঙৈ।

নিংফুং নিংফু ঙাংনৱকই। লৈপুং ফম্বদা, লৈকায়দা, খুল্লভ্ৰা। মসি পেন্দবৰা মীওইশিংনা ঙাঙনৰা ওইৱমগনি। অপেনৰা কাঙবুৱদি মামুক ফৰা লৈতে অসিনি। মসিদি সি এমগী কেন্দ্ৰদতা নভে অতৈ অতৈ কেন্দ্ৰদসুনি। লোইনমক পেলহনৰা গুম্বদি কনাসু লৈৱোই, শেশ্বীৰা মপু ফাওবনসু ঙমদৰা য়াই খঙৈ।

অপেন পেন্দা অনীগী লংদাইদা হৌজিক অমুক তাৱক্লিৰদি - লাক্ৰদৌৱিৰা জেনৱেল ইলেক্তন অসিদসুনি। অপেন পেন্দা ল'উনৱৰ্ক্লনি, খোঙনৱনি, তাৱৰ্ক্লনি। মসিদা হিমাই চুমগদৌৱিৰদি মীচম মীয়াম, ভোটৱনি। মীচম মীয়ামগী মখুংতা লৈৱে। অফ-ফন্ত খঙলে, উৱে, তাৱে। অদু ওইৱবদি ৰাখল থস্থৰা তাবনি। ৰাখল থস্থদনা পংতৌ তৌক্ৰবদি হামগী হান্না অদুম তাদুনা তেজ্জনি। চীনবানথোংগী ফজৰা ৱাইহ কয়া খোইহিমুক থুম্মা ঙাঙলৱনি। মসিদা মীচম মীয়ান্না পংথগদৰা নভে। অফৰা লৌশিনগনি, ফংতৰা হুন্দোকসি। ঐথোয় অচুম অৱান খনৰা ঙল্লবনি। অফৰা খুন্নাই হায়বসি মীওইৰা ঐথোয়না শেমগদবনি, মাঙহনগদৰা নভে। অদুবু লুৱিৰদি ভোটতা পৈশানা লৈবদা চৎত্ৰবদি, চংলিৰা মীওই অদু অৱানৰা লস্বীদা খোঙ থাংজিল্লবনি খঙবীয়ু। মসিগুম্ৰা থবক অসি হন্দক্কী লাক্ৰদৌৱিৰা ইলেক্তন অসিদদি মীওইৰা অমা ওইনা পু্কিং ৰাখল লৈতানা কৱস্তনা ফগবগে হায়বদু মুমা খস্থৱগা অপান্না মীওইদা ভোট পীবিয়ু। ঐথোয়গী হক শেলগা মক্ৰিৱুৱোইসি। ফ্ৰি এন্দ্ ফোৱ ইলেক্তন ওইহনসি। মসিৰু ঙমগদৌৱিৱানে? থাজদে, পৈশা পান্না মীওই কয়া লৈৱি লমদমসিদা। মায় পাকহনৰা, মায়থীৰা মীচম মীয়ামগী খুংতা লেবনি। অচুম্বা তৌৰা, মীচম মীয়ামগী খনৰা, কথোকপা গুম্মা মীওইদা ভোট পীসি। কনানা, কৱস্তা পাটিনা মায় পাকপা-পাক্তৰা হায়বদুদি ভোট লোইৱগা খঙমিমসি।

অদোমগী - থোকচোম থন্মালঅচৌ সিংহ খাঙবোক ময়ায় লৈকায়